

Какво означава човек да бъде „православен“ християнин?

Пастор Гари Хейг

БЪЛГАРСКА
ЛЮТЕРАНСКА ЦЪРКВА

В Югоизточна Европа често се споменава думата „православен“. Това е естествено, защото Православната църква е доминираща в този регион. Макар че още от 330 г. пр. Хр. центърът на Православната църква се е намирал в Константинопол (днес Истанбул), повечето държави в областта имали свои поместни Православни църкви със собствени архиепископи, език и т. н. Православната църква е била голям източник на утеха и сила за хората по време на 500-годишното турско робство и 50-те години комунистическо потисничество и така ес-

тествено заема специфично място в паметта и живота на страната.

Но какво означава „православен“ в истинския смисъл на думата? Думата „православен“ е превод на гръцката дума „ортодокс“, която буквално означава „правилно или вярно мислене“. Още от дните на раннохристиянската църква обаче, думата е била използвана със значението на „правилно учение“. В книга, издадена при храма „Свети Димитър“, отец Димитриос Вакарос правилно определя значението ѝ по следния начин: „Първото значение (на „ортодокс“) е *правилно учещ*“. След това обаче, той добавя и значението, на което Православната църква особено набляга: „Второто значение, което в действителност е по-предпочитаното, означава „правилно славещ“.¹

Ние сме съгласни с отец Вакарое, че „Да се благославя, хвали и слави Бога, Отца, Сина и Светаго Духа е основната цел на църквата. Всички нейни дейности, дори доктриналните ѝ определения са насочени към тази цел.“² Но по-нататък той добавя: „Също така важна, но не първостепенна цел на богослужението е преподаването на вярата... Молитвите, химните и богослужебните действия са важни средства за обучение“³, без обаче да споменава проповедта или други форми на библейско обучение. Ние не бива да пренебрегваме и омаловажаваме проповядването и преподаването на Божието слово като един от основните начини за възхвала и прослава на Бога.

Също така ние не можем да се съгласим и с идеята, че църквата трябва

да използва както Писанието, така и църковното Предание, за да определи какво е истинското църковно учение, както пише отец Вакарос на стр. 93: „Библията се разглежда само като един израз на Божието откровение“. А на стр. 55 той казва: „Следвайки ученията на *Писанието* и на *Преданието*, Православната църква вярва...“⁴

Ако нашата вяра се основава на това, което църквата или нейните пастори, свещеници, епископи, папа, патриарх учат или на вероопределенията на църковните отци и църковните събори, то тогава ние сме зависими от мненията на хора-грешници. А грешниците са далеч не винаги свършени в своите разбирания и мислене, както казва и цар Давид: „Кой ще съгледа своите грешки? От *моите* тайни гре-

хове ме очисти“ (Псалм 18:13). Ето защо, ако ние разчитаме на определен човек или група от хора да ни разкрият кое е истинското библейско учение на Бога, ние непременно ще се заблудим!

Библията следователно учи, че единствено Божието слово, така както е изразено в Свещеното Писание, може да ни разкрие Божията воля. В 2 Петър 1:19-21 се казва: „Освен това имаме по-достоверно *нещо* — пророческото слово, на което, добре правите, че давате внимание, като на светило, което свети на тъмно място, докле се ден развидели и зорница изгрее в сърцата ви, като знаете първом това, че никое пророчество на Писанието не е собствено (*на пророка*) тълкувание на *Божията воля*. Защото никога по